

Lokaal Scenario Atelier: Deelregio Kop van Noord-Holland

Hollands Kroon

Datum: 22 januari 2020

Locatie: Leven van de Wind in Wieringerwerf

Inleiding:

Dit is het verslag van de bijeenkomst van de gemeente Hollands Kroon, 22 januari 2020. In deze bijeenkomst hebben inwoners verkend wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor de opwek van grootschalige zon- en windenergie in Hollands Kroon als onderdeel van de deelregio Kop van Noord-Holland. Dit is gedaan met behulp van scenario's en bouwstenen. De scenario's geven inzicht in de mogelijke keuzes en de effecten daarvan. De scenario's die zijn gebruikt, zijn: (1) Landschap is leidend, (2) Kop vooruit en verbonden, (3) Lokale kracht.

De scenario's zijn gemaakt door de gemeente, samen met onder meer de provincie, waterschappen, natuur- en milieuorganisaties, energiecoöperaties, bedrijfsleven en de netbeheerder. Ze zijn een middel om met elkaar het gesprek aan te gaan.

Een bouwsteen bestaat uit een bepaalde techniek van energieopwekking (bijv. windmolens), op een plek (bijv. agrarische grond), onder een bepaalde conditie (bijv. langs de snelweg). De bouwsteen heet dan "windmolen op agrarische grond langs de snelweg".

De deelnemers hebben gepraat over de scenario's en welke bouwstenen hun voorkeur hebben. Per scenario hebben ze op de kaart van de gemeente aangegeven waar de bouwstenen kunnen komen en waar zeker niet.

In totaal hebben 34 mensen deelgenomen aan de bijeenkomst. De samenstelling van de groep was als volgt: raadsleden, inwoners, agrariërs en vertegenwoordigers van belangenorganisaties.

Vervolg

De opbrengsten van de lokale bijeenkomsten van de 18 gemeenten in de energieregio Noord-Holland Noord worden verwerkt op een kaart. Hierop wordt aangegeven wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor duurzame energieopwekking. Deze kaart vormt de basis van de concept-RES. De concept-RES wordt voor vaststelling aangeboden aan het College van Burgemeester en Wethouders. Na vrijgave door het College worden raadsleden gevraagd naar hun wensen en bedenkingen bij de concept-RES. Ook de deelnemers aan de regionale en lokale bijeenkomsten krijgen de concept-RES toegestuurd en daarmee de mogelijkheid om hun mening te geven.

De concept-RES wordt besproken in regionale en lokale raadsbijeenkomsten, Statenbijeenkomsten en overleggen van de Algemeen Besturen van de waterschappen. Daarnaast zal in mei '20 een regiobreed Noord-Holland overleg worden georganiseerd waarin alle raadsleden, collegeleden, bestuurders, Statenleden, leden van de dagelijks en algemeen besturen van de waterschappen binnen de regio met elkaar in gesprek kunnen gaan.

De concept-RES wordt met alle wensen, bedenkingen en meningen van deelnemers voor doorrekening aangeboden aan het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving. Als de energieregio groen licht heeft gekregen, wordt per zoekgebied onderzocht wat een concrete plek voor zonneweides en/of windmolens zou kunnen zijn. Hierbij worden inwoners en andere belanghebbenden nadrukkelijk betrokken.

Inhoud:

Beschrijving van scenario's:	3
Kansen, aandacht- en discussiepunten:.....	3
Gesprek over de scenario's en bouwstenen:.....	4
Scenario banner:	5

Beschrijving van scenario's:

Specifiek voor de deelregio Kop van Noord-Holland zijn drie scenario's opgesteld, namelijk: (1) Landschap is leidend, (2) Kop vooruit en verbonden en (3) Lokale kracht.

Het scenario **Landschap is leidend** richt zich op de inpassing van zonnepanelen en windturbines binnen het huidige landschapsbeleid. De belangrijkste uitgangspunten:

- Het landschap is leidend bij de inpassing van de energietransitie.
- Windturbines volgen de historische lijnen in het landschap en er wordt gezocht naar locaties voor zonneparken in gebieden waar verzilting speelt i.c.m. natuurontwikkeling.
- Er is gezocht naar meervoudig ruimtegebruik. Zo hebben parkeerplaatsen een zonedak, en liggen op dijken zonnepanelen.

Het scenario **Kop vooruit en verbonden** richt zich op het vaststellen van de regio als een van de voorlopers op het gebied van duurzame energie. De belangrijkste uitgangspunten:

- Den Helder wordt een energie-draaischijf waar elektriciteit afkomstig van de windparken in de Noordzee aan land komt. Dit vraagt om investeringen in het elektriciteitsnetwerk in de regio.
- Grote clusters van zonnepanelen en windturbines worden aangesloten op dit elektriciteitsnetwerk. Deze clusters liggen in de nabijheid van infrastructuur.
- De inkomsten van deze energieopwekking wordt ingezet voor de verbetering van de ontsluiting van de Kop.

Het scenario **Lokale kracht** richt zich op de participatie van lokale stakeholders in de energietransitie. In dit scenario is de transitie voelbaar en zichtbaar in de directe leefomgeving. De belangrijkste uitgangspunten:

- Dorpen hebben een eigen windturbine en/ of zonnepark.
- Energiecoöperaties hebben een belangrijke rol en inwoners en lokale bedrijven bundelen de krachten om samen lokaal elektriciteit op te wekken.
- De opbrengsten vloeien terug naar de lokale gemeenschap en worden bijvoorbeeld gebruikt voor het ontwikkelen van natuurgebieden en het versterken van recreatiefuncties.

Kansen, aandacht- en discussiepunten:

Eén of meerdere deelnemers hebben het volgende gedeeld:

Locaties in de regio Kop van Noord-Holland:

- Wel kansrijk: als er windturbines moeten komen, dan is het *IJsselmeer* de enige optie volgens sommige deelnemers.
 - Langs de afsluitdijk is mogelijk.
 - Zon op het IJsselmeer is een optie.
 - IJsselmeer heeft al windturbines, dus voor het zicht maakt daar niet meer uit.

- Niet kansrijk: Amstelmeer is het rustgebied van de Kop. Dit moet behouden blijven, anders trekken de mensen weg.

Opmerkingen m.b.t. de rol van bewoners en stakeholders in de transitie:

- De woningcorporaties moeten meeschrijven aan de RES. Deelnemers willen dat zij ook een bod doen.
- Per grootverbruiker moet er een zoekgebied worden opgezet. Alleen dan krijg je dit proces helemaal gedragen. (NB: Degene die dit heeft ingebracht wilde dat een grootverbruiker van energie in zijn eigen omgeving zoekt naar mogelijkheden om grootschalig energie op te wekken.)

Regelgeving en beleid:

- Er zou eerst geïnventariseerd moeten worden welke daken er gebruikt kunnen worden, dan volledig hierop inzetten voordat er naar windturbines wordt gekeken (daken van kassen, datacenters en parkeerplaatsen).
- De gemeente moet fungeren als energieleverancier.
- Sommige deelnemers willen geen grote organisaties meer: een decentrale/lokaal georganiseerde energievoorziening heeft hun voorkeur.
- Deelnemers geloven niet in 'gratis energie', "dat is niet te realiseren in de huidige omstandigheden/ wetgeving".
- Het energieneutraal worden van bedrijven op eigen perceel moet bevorderd worden.

Techniek en innovatie:

- Geothermie kan een belangrijke rol vervullen in onze elektriciteitsvraag, en dient dus meegenomen worden in de RES.
- Er moet iets gedaan worden aan de rode lichten van windturbines. Volgens de deelnemers is dit de grootste stoorzender van het hele windpark.
- De aanlanding in Den Helder van ook worden benut voor de ontwikkeling van waterstof.
- Thorium kerncentrales, als alternatief.
- Circulaire landbouw biedt opties om grond vrij te krijgen voor zonnepanelen.
- Deelnemers hebben zorgen/vragen over de opslag en de infrastructuur.

Gesprek over de scenario's en bouwstenen:

Gesprek over de scenario's:

De uitgangspunten van het scenario '*Kop vooruit en verbonden*' spreken de meeste deelnemers aan. Over het algemeen hebben windturbines niet de voorkeur, maar als het moet, dan in het IJsselmeer. Andere opmerkingen over het scenario hebben te maken met de plaatsing van zonnepanelen als aanvulling op de vele windturbines, om de balans te vinden in de regio. Dit zou ook mogelijk gemaakt moeten worden voor agrariërs in het buitengebied die neutraal willen zijn. Verder is de verzilting volgens de deelnemers verkeerd meegenomen op de kaart. Op deze plekken kan je mogelijk energieboeren.

Volgens de deelnemers kan alleen vanuit het scenario '*Lokale kracht*' gedacht worden als de opbrengsten volledig terugvloeien naar de inwoners/ lokale gemeenschappen. Het vrij zijn van energiekosten maakt het scenario interessant, maar maatschappelijke oplossingen moeten nog wel worden onderzocht. Windpark Wieringermeer heeft een windfonds, maar heeft vooraf weinig aan

financiële participatie gedaan. Het idee heerst dat het compleet buiten de inwoners om is gebeurd, vandaar dat de deelnemers vele ideeën en opties zien voor coöperatieve acties in zon. Verder hebben de deelnemers liever dat er minder energieopbrengst is als de landschappelijke waarden worden behouden.

Over het scenario *'landschap is leidend'* is weinig gedeeld.

Gesprek over de bouwstenen:

Grotere windmolens worden over het algemeen gedurende de sessie als onwenselijk beschouwd. Met kleinere windmolens als vaak genoemd alternatief. Zon op land is een optie die meerdere malen genoemd wordt: zowel op meer, dak en land (verschillende meningen).

Verder wordt genoemd dat bestaande structuren van wind kunnen verdubbeld worden, want voor het zicht maakt het minder uit. Ook in combinatie met zonnepanelen.

Over bouwstenen met overwegend groene stickers:

- **Zonnepanelen op grote daken** (in alle scenario's zijn veel groene stickers geplakt).
- **Windturbines langs waterwegen.** Ook **wind langs snelwegen** en **wind langs spoorwegen** werden elk éénmaal groen gestickerd.
- **Windturbines rondom bedrijventerrein** (coöperatief).
- **Repoweren van windturbines.**

Over gemixte bouwstenen:

- **Windturbines op het IJssel- en Amstelmeer.**
 - Amstelmeer is een no-go maar als het echt moet zien deelnemers mogelijkheden in het IJsselmeer.

Over bouwstenen met overwegend oranje stickers:

- **Zonnepanelen op agrarische gronden** (op verzilde gronden i.c.m. natuurontwikkeling). Bij deze bouwsteen de opmerking dat verzilde gronden niet van toepassing is in de Wieringermeer.
- **Zonnepanelen op water.**
- **Windturbines bij stads- en dorpsranden** en **zon rondom woonkernen.**
- **Windturbines in bossen** i.c.m. natuurontwikkeling

Scenario banner:

SCENARIO 1: Landschap is leidend				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op grote daken		5	0	
Zon op agrarische gronden:	Op verzilde gronden i.c.m. natuurontwikkeling	0	2	
Zon op dijken		0	1	
Zon op vuilstort		1	0	
Zon op parkeerplaatsen				X

Wind			
Wind langs waterwegen	2	0	
Wind langs dijken			X
Wind in bos	0	2	

SCENARIO 2: Kop vooruit en verbonden				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Op gronden:	Langs N-wegen in cluster			X
	Langs A-wegen in cluster			X
	Langs spoorwegen			X
	Op ECN Campus			X
Op grote daken		7	0	
Op water:	IJsselmeer	0	3	
	Amstelmeer	0	2	
Op parkeerplaatsen				X
Op glastuinbouw				X
Op gevels				X
Op fietspaden				X
Wind				
IJsselmeer en Amstelmeer		1	2	
Langs N-wegen				X
Langs snelwegen		1	0	
Op bedrijventerreinen				X
Langs spoorwegen		1	0	
Bij stads en dorpsrand		0	1	
Repoweren bestaande turbines		1	0	

SCENARIO 3: Lokale kracht				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Op grote daken		6	0	
Op agrarische grond:	Rondom woonkernen i.c.m. recreatie	0	2	
	Rondom bedrijventerreinen			X
Op parkeerplaatsen				X
Op glastuinbouw				X
Op gevels		0	1	
Op geluidschermen				X
Wind				
Bij stads- en dorpsrand		0	4	
Rondom bedrijventerrein		2	0	